

Bülent Özdemir

Biyolog / Kimyasal Mevzuat Danışmanı
Sertifikalı Güvenlik Bilgi Formu Hazırlayıcısı
CRAD Çevre Risk Analiz Denetim ve Eğitim Hizm. Ltd. Şti.

Clp Kurallarına Uygun Sınıflandırma ve Etiketlemeye Hazır mısınız?

Piyasaya tehlikeli maddeleri ve/veya müstahzarları sunan her üretici, ithalatçı ve dağıtımçı firma, Türk mevzuat gereklerine uygun GBF (Güvenlik Bilgi Formu/SDS/(M)SDS) sağlamakla yükümlüdür. Bu yükümlülüğün gerekliliklerinin en başında gelenler şunlardır;

- Türkiye pazarına sunulan kimyasalın GBF'si Türkçe olmalıdır.
- Türkçe GBF hazırlayan veya farklı bir lisandan Türkçe'ye çeviren kişi, akredite kuruluştan eğitimini başarıyla tamamlamış, sertifikalı olmalıdır.
- İlgili Türk yönetmeliklerinde belirtilen içerik ve format olmalıdır.

Türkiye'de kimyasal madde veya karışımların sınıflandırılması, etiketlenmesi ve ambalajlanması, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 26 Aralık 2008 tarihli, 27092 sayılı yönetmelik hükümlerine uygun olarak yapılmalıdır. Yönetmelik içerisinde kimyasal risk hesaplama ilkeleri, GBF'lerin hazırlanma kuralları açıklanmaktadır. Fakat, maalesef ülkeler arasında GBF hazırlama ilkeleri hatta kimyasal sınıflandırma ilkeleri farklılıklar gösterebilmektedir.

Bir kimyasal maddeye ait tehlike sınıflandırmasını, farklı üreticiler için birkaç farklı sınıflandırma olarak görebilmekteyiz. GHS uygulamalarının bir amacı da bu karmaşaya son vermektir.

Örneğin; Sitrik asit için

"R36 Gözleri tahriş eder" ,

"R36/38 Gözleri ve cildi tahriş edicidir" veya

"R36/37/38 Gözleri, solunum sistemini ve cildi tahriş edicidir." şeklinde farklı sınıflandırmalar ile karşılaşabiliriz.

Küresel Uyum Sistemi (GHS- United Nations Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals) dahilinde, tüm sınıflandırma, etiketleme ve ambalajlama kuralları değişecek, tüm ülkelerde eşit hükümler uygulanacaktır. Aslında bu uygulamalar A.B. bölgesinde Aralık 2010'dan beri uygulanmaya başlanmıştır.

Türkiye'de taslak halinde olan bu yönetmeliğin 2013 yılı içerisinde resmen yayınlanması beklenmektedir. Bu çerçevede kimyasal madde ve karışımların Güvenlik Bilgi Formları (GBF-SDS- (M)SDS) ve etiketlemeleri tamamen farklı bir sistem içinde yapılacaktır. Turuncu renkli tehlike sembolleri yerine kırmızı çerçeveli piktogramlar, R ibareleri yerine H bildirimleri, S ibareleri yerine P bildirimleri kullanılacak olup, CLP uygulamalarına özel başka uyarı ifadeleri daha kullanılacaktır.

CLP kurallarını incelediğimizde en belirgin farklılıklar şöyle sıralanabilir;

- CLP sınıflandırma koşulları, DSD/DPD (mevcut R-S ibareli, turuncu sembolü sistem) sınıflandırma koşullarından farklıdır. Yani, DSD/DPD sisteminde tehlikeli olmayan bir kimyasal, CLP kurallarına göre tehlikeli olabilir. DSD/DPD sisteminde tahriş edici olan bir kimyasal, CLP kurallarına göre aşındırıcı olabilir.
- İşaretleme biçimi birbirinden farklıdır. Turuncu sembol yerine kırmızı çerçeveli, siyah işaretli ve beyaz zeminli piktogram kullanılmaktadır. Bir kimyasalın DSD/DPD sisteminde hiç sembolü yokken, CLP kurallarına göre piktogram içerebilir; veya DSD/DPD sisteminde bir sembol varken, aynı kimyasal CLP kurallarına göre 3 piktogram içerebilir.
- GBF'lerde bir farklılık olarak "Sinyal Cümlesi" bulunmaktadır. Örneğin, "Sinyal Cümlesi: Tehlikeli" .
- GBF'lerde güvenlik önlemlerine ait cümleler (H bildirimleri) daha detaylı ve daha fazladır.
- Etiketleme hükümlerinde yenilikler mevcuttur.
- Ambalajlama hükümlerinde yenilikler mevcuttur.

Aşağıda, A.B. bölgesinde geçerli olan ve Türkiye'de de uyumlaşmak için aynı zamanların kullanılacağı tahmin edilen CLP tüzüğü uygulama tarihleri verilmiştir.

Maddeler için; 1 Aralık 2010 itibarıyla DSD ve CLP aynı anda uygulanmakta olup, 1 Haziran 2015'ten itibaren sa-

Makale

dece CLP uygulanacaktır. Karışımlar için; 1 Aralık 2010 itibariyle DSD ve isteğe bağlı olarak CLP uygulanmakta olup, 1 Haziran 2015'ten itibaren sadece CLP uygulanacaktır. Diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de CLP uygulamaları hakkında bilgi sahibi uzman çok az sayıda bulunmakta, hatta Türkiye'de yok denecek kadar az sayıdadır. Bu sebeple, firmalara SDS/GBF hazırlamada ve ürünlerin etiketlemelerinde, CLP uygulamalarına çabuk ve sorunsuz geçmesi için kurumsal ve teknolojik çözümler sunulmaktadır. Türkiye temsilciliğini yapmış olduğumuz bilgisayar programları sayesinde, birçok müşterimiz şimdiden CLP'ye hazır durumdadır.

SDS-PRO , Kimyasal Sınıflandırma ve SDS/GBF Hazırlama Programı

- Safeware / İngiltere üretimi olup, yaklaşık 4 yıldır Türkiye-Ortadoğu temsilciliğini yapmaktayız.
- SDS'lerinizi kısa zamanda, 32 farklı ülkenin dilinde, mevzuat gereklerine uygun olarak düzenler.
- Taşımacılık sınıflandırmasını hesaplar ve GBF'ye yerleştirir.
- Maruziyet limitlerini GBF'ye kendisi yerleştirir.
- GBF'nin 16 başlığını, kimyasalın tehlike sınıflandırmasına uygun olarak doldurur.
- Word, PDF formatlarında kaydetmenize imkan verir.
- Aynı zamanda farklı amaçlar için çeşitli raporlar almanıza da imkan verir.
- Kullanım ve güncelleme (mevzuat ve teknik alt yapı güncellemeleri) desteği CRAD tarafından verilmektedir.

ChemLabel Pro Etiketleme Programı

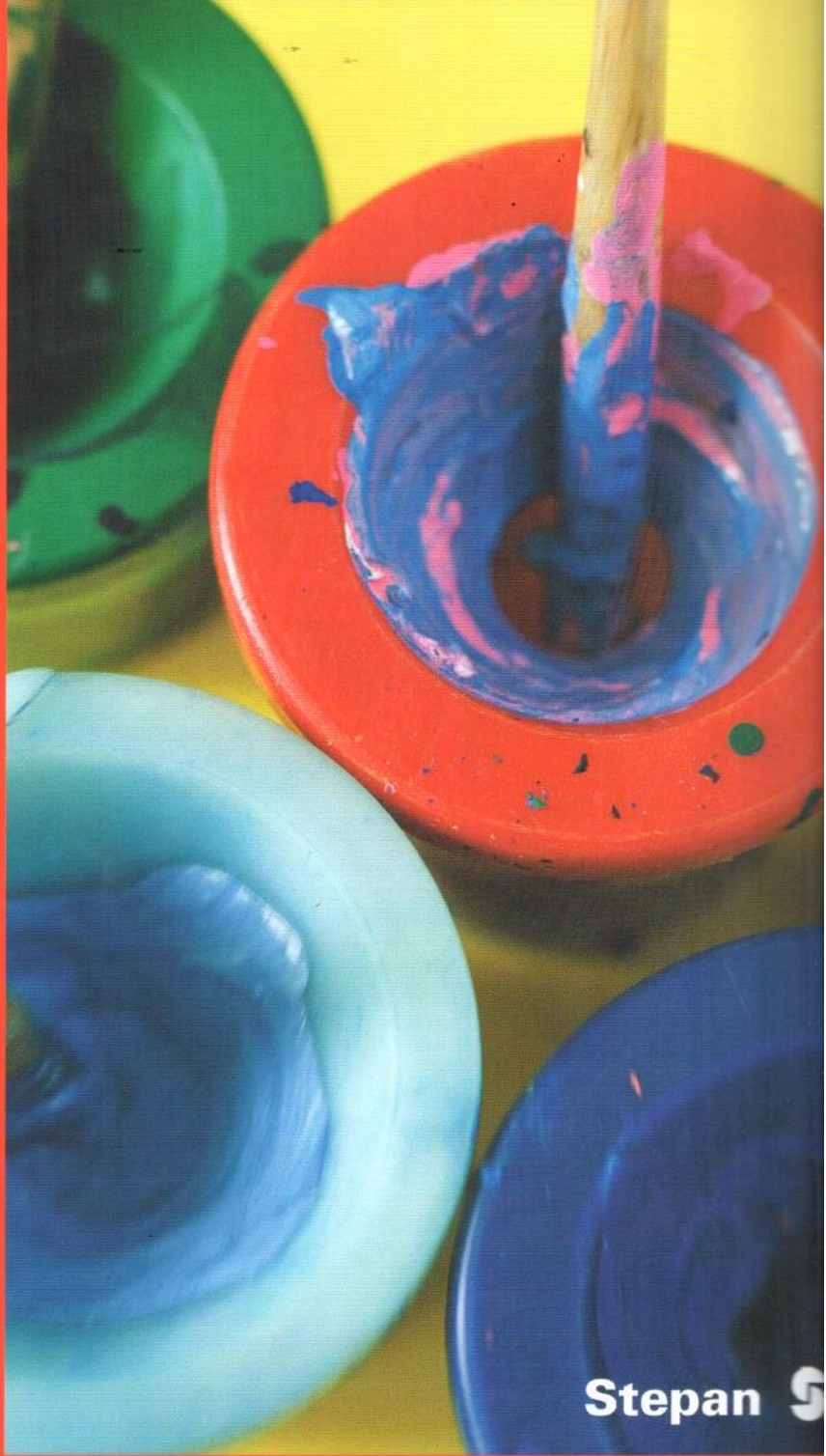
Tek başına çalışabildiği gibi SDS-PRO ile beraber çalışarak daha çok verim alınır. SDS-PRO'dan aldığı etiketleme bilgilerini, tek tuşa basarak kullanıcı tarafından daha önce dizayn edilmiş taslak etiketlere yerleştirir; anında çıktı alınır. Ticari akışın sekteye uğramaması ve beklenmedik maliyetler ile karşılaşılması için firmalara önceden hazırlıklarını yapmalarını öneririz.

Kaynaklar:

- 27092 Mükerrer Sayılı, 26 Aralık 2008 tarihli, T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, TEHLİKELİ MADDELERİN VE MÜSTAHZARLARIN SINIFLANDIRILMASI, AMBALAJLANMASI VE ETİKETLENMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK.
- 27092 Mükerrer Sayılı, 26 Aralık 2008 Tarihli, T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, TEHLİKELİ MADDELER VE MÜSTAHZARLARA İLİŞKİN GÜVENLİK BİLGİ FORMLARININ HAZIRLANMASI VE DAĞITILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK.
- Regulation (EC) No 1272/2008 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 on classification, labelling and packaging of substances and mixtures.

POLYSTEP® surfactants

Emulsion Polymerization Products...
For That Critical Step

Stepan S

kalekimya
GRUBU

Turgut Özal Cad. No:123 41430 Sekerpinar - Gebze / KOCAELİ
Tel: 0 262 658 07 70 / Fax:0 262 658 97 77
www.kalekimya.com / info@kalekimya.com